Mazkur qayta tayyorlash kursining o‘quv dasturi
O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi
huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash
va malakasini oshirish instituti Kengashining
2026-yil “28” avgustdagi 12-son qarori
bilan tasdiqlangan.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI YURIDIK KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH INSTITUTI

“YO‘L-TRANSPORT HODISASI MEXANIZMINI MATEMATIK USULLAR BILAN ANIQLASH EKSPERTIZASI”

fani bo‘yicha dual ta’lim shakli asosidagi qayta tayyorlash kursining

O‘QUV DASTURI

Mutaxassislik – Sud ekspertlik faoliyati

Toshkent – 2026

I. O‘QUV FANINING DOLZARBLIGI VA OLIY KASBIY TA’LIMDAGI O‘RNI

“Yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi” fani bo‘yicha qayta tayyorlash kursining **O‘quv dasturi** (bundan keyin matnda O‘quv dasturi deb ataladi) – O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, “Sud ekspertizasi to‘g‘risida”gi, “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 13-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi faoliyatini yanada takomillashtirish hamda sud ekspertlarini malakasini oshirish tizimini tashkil qilish to‘g‘risida”gi 206-son, 2025-yil 19-martdagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Yuridik kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari” to‘g‘risidagi 171-son, 2026-yil 20-fevraldagi “Nodavlat sud-ekspertiza sohasini tartibga soluvchi ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 73-son qarorlariga muvofiq, sud ekspertlarining malakasini oshirishga qo‘yiladigan talablar asosida ishlab chiqilgan.

O‘quv dasturi tarkibida sud ekspertlarining qayta tayyorlashning dolzarbligi va oliy kasbiy ta’lim dasturidagi o‘rni, maqsadi, vazifalari va o‘rganadigan muammolari, ko‘nikma va malakalar tasnifi, nazariy, amaliy va mustaqil ta’lim mashg‘ulotlari hajmi va mazmuni, metodik tavsiyalar, mavzuviy rejalar, o‘quv-uslubiy adabiyotlar ro‘yxatini qamrab olgan.

II. O‘QUV FANINING MAQSADI VA VAZIFASI

“Yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi” fani bo‘yicha qayta tayyorlashning **maqsadi** - sud ekspertlarida yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi sohasida chuqur nazariy bilimlarni hamda obyektlarni tadqiq etishda ilmiy asoslangan metodika va texnik vositalarni qo‘llay bilish ko‘nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

Shuningdek, sud ekspertlarida kasbiy bilimlarni chuqur o‘rganish va muntazam takomillashtirib borish, umumiy dunyoqarashni kengaytirish, kasbiy tezkorlikni shakllantirish (ekspertiza tadqiqotlarini darhol o‘tkazishga kirishish, nostandart ekspertiza vaziyatlariga tayyor bo‘lish va h.k.), faoliyati davomida tashabbus ko‘rsatishga va profilaktik tadbirlarni amalga oshirishga intilishni tarbiyalash muhim vazifa hisoblanadi.

O‘quv fanining asosiy vazifalari:

- sud ekspertlari tomonidan yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasining nazariy asoslarini tizimli ravishda egallashlarini ta’minlash;

- yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi obyektlarining barcha turdagi asosiy metodik prinsiplarini o‘rgatish;

- turli obyektlarning ekspertiza tadqiqotlari metodikasini hamda sud ekspertining jinoyatlarni oldini olishga qaratilgan profilaktik faoliyatining metodlari bo‘yicha nazariy bilim, amaliy ko‘nikma va malakalarini shakllantirish.

Shuningdek, sud ekspertlarida jinoyatlarni ochish va tergov qilishda yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasining amaliy ahamiyati to‘g‘risidagi ishonchni tarbiyalash muhim vazifa hisoblanadi.

Nodavlat sud ekspertlarini qayta tayyorlashga qo‘yiladigan talablar

Umumiy talablar:

- sud ekspertlari konstitutsiya va qonunlarda belgilangan asosiy prinsiplarni va qoidalarni, qonun hujjatlari normalarini to‘g‘ri anglashi va qo‘llashni bilishi;

- sud ekspertlik faoliyatini amalga oshirish qobiliyatining shakllanishi;

- ilmiy – tadqiqot faoliyati bilan shug‘ullanish qobiliyatining takomillashishi;

- turli vaziyatlarga nisbatan ruhiy barqarorlikni shakllantirishi;

- sud ekspertlarining ushbu normalarni qo‘llay olish amaliyotini shakllantirish va takomillashtirishi;

Maxsus talablar:

– yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasining asoslari va o‘tkazishning o‘ziga xos xususiyatlari haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;

– yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasining umumiy va xususiy nazariyasining asoslari;

– yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizalarini tayinlash va o‘tkazishdagi xatolar va ularni aniqlash hamda bartaraf etish yo‘llari;

– yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizalarida tabiiy, texnik va boshqa maxsus kurslarning zamonaviy yutuqlaridan foydalanish imkoniyatlari;

– sud ekspertiza muassasalarida mavjud yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizaning uslubiyoti va texnik-kriminalistik vositalarini bilishi va ulardan foydalana olishi zarur;

– sud ekspertining yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizalarini o‘tkazishda protsessual qonunchilik normalarini qo‘llash sohasidagi asosiy muammolarini aniqlash;

– yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash

ekspertizalarini o‘tkazish, natijalarini baholash va ekspert xulosasini shakllantirish;

– sud-ekspertlik faoliyatiga oid ish hujjatlarini tuzish va rasmiylashtirish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.

“Yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi” fanidan

MAVZULAR REJASI

T/r	Mashg‘ulotlarning mavzusi	Shu jumladan,			
		Ma’ ruza	Seminar	Amaliy (laboratoriya)	Jami o‘ quv soatlari
1.	Sud avtotexnika ekspertizasining predmeti va vazifalari	4	2	20	**26**
2.	YTH holatlarining sud avtotexnika ekspertizasini o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan obyektlar va materiallar	2	2	24	**28**
3.	TV ning harakatlanish tezligi, to‘xtash va uzoqlik masofalarini aniqlash	4	2	22	**28**
Oraliq nazorat (test)					**2**
4.	Haydovchining tormozga ta’sirlangan (reaksiya) vaqtini, avtomobilning sekinlanish qiymatini hamda tormozlanish vaqtini aniqlash	4	2	20	**26**
5.	Tormozlash yo‘li bilan YTH ning oldini olish bo‘yicha transport vositasi haydovchisida texnik imkoniyatni aniqlash	4	2	24	**30**
6.	Haydovchilarning harakatlarini va YTH holatlarini o‘rganish, ekspertiza vakolatiga kiradigan savollar doirasi	4	2	26	**32**
7.	Yonlama oraliq masofani tanlash va avtotexnika ekspertizasida hal etiladigan masalalar hamda ekspertiza uchun ahamiyatli bo‘lgan ma’lumotlar	4	2	28	**34**
Malakaviy ishini (referatni) tayyorlash					**18**
Malakaviy ishini (referatni) himoya qilish					**18**
Jami		**26**	**14**	**164**	**242**

III. ASOSIY NAZARIY QISM (MA’RUZA MASHG‘ULOTLARI)

1-Mavzu. Sud avtotexnika ekspertizasining predmeti va vazifalari

Avtotexnika ekspertizasining o‘rni va ahamiyati. Yo‘l-transport hodisalarini tergov qilishda roli. Tekshiriladigan obyektlar. Transport vositalari (avtomobillar, mototsikllar va boshqalar). Yo‘l holati va infratuzilma. Yo‘l-transport hodisasi sabablarini aniqlash. Transport vositasining texnik holatini baholash. Hodisaning oldini olish imkoniyatlarini aniqlash.

2-Mavzu. YTH holatlarining sud avtotexnika ekspertizasini o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan obyektlar va materiallar

Transport vositalari (yengil va yuk avtomobillari, mototransportlar). YTH sodir bo‘lgan joy (yo‘l qoplamasi, infratuzilma elementlari). Yo‘l belgilar va svetoforlar holati. Ishtirokchilar (haydovchi, piyoda va yo‘lovchilar harakatlari). Transport vositalarining texnik holati (tormoz tizimi, rul boshqaruvi va boshqalar). YTH joyini ko‘zdan kechirish bayonnomalari. Fotosurat va video materiallar.

3-Mavzu. TV ning harakatlanish tezligi, to‘xtash va uzoqlik masofalarini aniqlash

Transport vositasi harakat parametrlarining ahamiyati. YTH va boshqa yo‘l holatlarida tezlikni aniqlash zarurati. Sud avtotexnika ekspertizasida ushbu ko‘rsatkichlarning o‘rni. Tormoz izlari asosida tezlikni hisoblash. Video yozuvlar (videoregistrator, kamera) orqali aniqlash. To‘xtash masofasining tarkibiy qismlari. Reaksiya yo‘li. Tormozlanish yo‘li. Tormoz tizimining ishlash xususiyatlari.

4-Mavzu. Haydovchining tormozga ta’sirlangan (reaksiya) vaqtini, avtomobilning sekinlanish qiymatini hamda tormozlanish vaqtini aniqlash

Yo‘l-transport hodisalarini tahlil qilishda vaqt va tezlanish parametrlarining ahamiyati. Sud avtotexnika ekspertizasida reaksiya va tormozlanish jarayonlarining roli. Reaksiya vaqtining mazmuni va bosqichlari. Haydovchining xavfni sezishi va tormozni bosishgacha bo‘lgan vaqt. Eksperimental kuzatish usullari. Statistika asosida o‘rtacha qiymatlar. Yo‘l qoplamasi va ishqalanish koeffitsienti.

5-Mavzu. Tormozlash yo‘li bilan YTH ning oldini olish bo‘yicha transport vositasi haydovchisida texnik imkoniyatni aniqlash

Tormozlash yo‘li bilan YTH ning oldini olish bo‘yicha transport vositasi haydovchisida texnik imkoniyatni aniqlash. Tormozlash jarayonining bosqichlari. Tormozlash yo‘li va to‘xtash yo‘li o‘rtasidagi farq. Tezlik va ishqalanish koeffitsientining ta’siri. Haydovchining tormozlash orqali to‘xtash imkoniyatini baholash. Reaksiya va tormozlash vaqtining umumiy ta’siri. Berilgan sharoitda YTHni oldini olish mumkinligini tekshirish.

6-Mavzu. Haydovchilarning harakatlarini va YTH holatlarini o‘rganish, ekspertiza vakolatiga kiradigan savollar doirasi

YTH sodir bo‘lish sharoitlarini tahlil qilish. Hodisani rekonstruksiya qilish asoslari. Obyektiv va subyektiv omillarni ajratish. Transport vositalarining harakati va to‘qnashuv mexanizmi. Tezlik, masofa va vaqt omillarini tahlil qilish. Yo‘l sharoiti va texnik holatning ta’siri. Tormoz izlari va boshqa izlarni o‘rganish.

7-Mavzu. Yonlama oraliq masofani tanlash va avtotexnika ekspertizasida hal etiladigan masalalar hamda ekspertiza uchun ahamiyatli bo‘lgan ma’lumotlar

Yonlama oraliq masofaning ta’rifi. Harakatlanayotgan transport vositalari o‘rtasidagi lateral xavfsiz masofa. Turli yo‘l sharoitlarida masofa o‘zgarishi. Transport vositasining tezligi. Yo‘l qoplamasi va harakat sharoiti. Haydovchilarning harakatlarini baholash. Xavfsiz masofa saqlangan-saqlanmaganligini aniqlash. YTHning texnik sabablari va mexanizmi. To‘qnashuv mexanizmi va dinamikasi.

IV. MA’RUZA VA SEMINAR MASHG‘ULOTLARI BO‘YICHA KO‘RSATMA VA TAVSIYALAR

“Yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi” fanidan o‘tkaziladigan ma’ruza va seminar mashg‘ulotlarida tinglovchilar (sud ekspertlari) o‘z bilimlarini chuqurlashtirib, ular bo‘yicha o‘z fikrlarini mustaqil ifoda eta olish ko‘nikmalari, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirib boradilar. Buning uchun o‘qituvchi mashg‘ulotlar jarayonida muammoli, bahsli vaziyatlarni yaratishi lozim bo‘ladi.

O‘qituvchi berilgan savolga javob berish jarayonida tinglovchi (sud ekspertlari) tomonidan amaliy misollar keltirish, ularni hozirgi zamon voqea-hodisalari bilan bog‘lab borish katta ahamiyatga ega. Seminar mashg‘ulotlarida sud-ekspertlari yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi fanining qoidalari va ushbu turdagi ekspertizalarni o‘tkazish metodikasi haqida bilimlarini kengaytirib, ular haqida o‘z fikrlarini mustaqil ifoda eta olish ko‘nikmalari, ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirib borishadi. Buning uchun o‘qituvchi mashg‘ulotlar jarayonida muammoli, bahsli vaziyatlar yaratishi lozim bo‘ladi.

V. AMALIY MASHG‘ULOTLAR UCHUN KO‘RSATMA VA TAVSIYALAR

O‘quv dasturining nazariy qismi Institutda, amaliy qismi esa X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertizasi markazi “Sud-avtotexnika ekspertizasi laboratoriyasi” maxsus kabinetlari va tadqiqot laboratoriyalarida, tashqari joyda,

ekspertiza tayinlangan ish bo‘yicha amaldagi obyektlarida hamda boshqa joylarda o‘tkazilishi mumkin.

Mashg‘ulotda amaliy vazifalar muhokama etiladi va yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi bo‘yicha ekspert xulosalari mustaqil tuziladi.

VI. MUSTAQIL TA’LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta’lim jarayonida sud eksperti o‘quv dasturida belgilangan masalalarni o‘rganishi uchun tavsiya qilingan adabiyotlar, SATE laboratoriyasining ekspertlik amaliyoti bilan tanishishi hamda kamida 5 ta ekspert xulosasi tayyorlab taqdim qilishi zarur.

“Yo‘l-transport hodisasi mexanizmini matematik usullar bilan aniqlash ekspertizasi” fani bo‘yicha o‘quv materiallarining kengroq egallash va tinglovchilar dunyoqarashini boyitish maqsadida o‘qituvchilar tomonidan tinglovchilarga mustaqil ta’lim uchun mavzular va adabiyotlar tavsiya etiladi. Tinglovchilar mustaqil ta’limda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

– darslik va o‘quv qo‘llanmalar bo‘yicha fan boblari va mavzularini o‘rganish;

– maxsus adabiyotlar bo‘yicha fanlar bo‘limlari yoki mavzulari ustida ishlash;

– ekspertiza xulosalarini mustaqil ravishda tuzish.

Mustaqil ishlarning taxminiy mavzulari:

Yo‘l-transport hodisalarini tahlil qilishda matematik modellashtirish usullari.

Harakat tenglamalari asosida transport vositalari to‘qnashuv mexanizmini aniqlash.

Impuls va energiya saqlanish qonunlari yordamida to‘qnashuvni rekonstruksiya qilish.

Differensial tenglamalar yordamida transport vositasi harakatini modellashtirish.

Tormoz yo‘lini aniqlashning matematik usullari va ularning ekspertizadagi ahamiyati.

Avtomobil tezligini hodisa joyidagi izlar asosida aniqlash usullari.

YTH joyidagi shikastlanishlar asosida to‘qnashuv burchagini hisoblash.

Yo‘l sharoitlari (namlik, muzlama) ta’sirini matematik baholash.

Transport vositalarining deformatsiyasi orqali zarba kuchini aniqlash.

YTH statistik ma’lumotlarini matematik tahlil qilish.

Xatoliklar nazariyasi asosida ekspert xulosalarining aniqligini baholash.

Turli matematik usullarni solishtirish va ularning samaradorligini aniqlash.

Inson omilini matematik modellashtirish (reaksiya vaqti, qaror qabul qilish).

VII. REFERAT TAYYORLASH BO‘YICHA KO‘RSATMA VA TAVSIYALAR

O‘quv kursining har bir bo‘limi yakunida tinglovchi mutaxassislik doirasida tanlangan mavzu bo‘yicha malakaviy ishini (referatni) himoya qiladi. Referat kirish, asosiy qism, xulosa, foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati kabi tarkibiy qismlardan iborat bo‘lishi kerak.

Malakaviy ish (referat) yozilishida qo‘yiladigan texnik talablar:

- 15–20 bet hajmdan kam bo‘lmasligi;
- Times New Roman, 14 shriftda;
- 1.5 intervalda, har bir bet yuqoridan va pastdan 2 sm, chapdan 3 sm, o‘ngdan 1,5 sm hoshiyaga ega bo‘lishi;
- matnning har bir qatorida so‘zlar ko‘chirilmasdan tugallangan bo‘lishi talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar va ilovalar malakaviy ishini (referatni) umumiy hajmiga kirmaydi.

Tinglovchi tomonidan referat uchun amaliy mashg‘ulotlari olib borilayotgan tashkilotdan biriktirilgan amaliyot rahbarlaridan tashqi taqriz olinishi lozim.

Malakaviy ish (referat) tinglovchi tomonidan shaxsan tayyorlanishi shart. Tinglovchi referatni yozishda ilmiy izlanishlar olib borish etikasiga qat’iy rioya etishi, jumladan plagiat, ma’lumotlarni soxtalashtirish, shuningdek soxta iqtiboslar keltirishga yo‘l qo‘ymasligi lozim.

Makaviy ishda (referat) qog‘oz yoki elektron ko‘rinishda nashr qilingan o‘zga matndan olingan manbaaga hech qanday havola qilmagan holda ishlatish yoki olingan manbaaga havola qilingan bo‘lsada, lekin o‘zlashtirishlarning hajmi va xususiyati ishning mustaqil yozilganligiga shubha uyg‘otadigan darajada o‘zlashtirilgan bo‘lsa plagiat deb topiladi. Bunday vaziyatda malakaviy ishga (referat) 0 (nol) ball bilan baholanadi.

Elektron portfolio ko‘rsatkichlari va onlayn test sinovlari natijalari asosida tinglovchilarga malakaviy ishini (referatni) himoya qilishga ruxsat beriladi.

Malakaviy ish (referat) himoyasi kurs yakuni bo‘yicha yakuniy nazoratni o‘tkazuvchi komissiya a’zolari tomonidan referat mavzusining dolzarbligi, referatni yoritishda tinglovchining mustaqil fikrlashi va ijodiy yondashuvi, tinglovchining referat himoyasiga tayyorligi, xulosa va tavsiyalar asoslanganligi, referatda adabiyotlardan foydalanilganligi kabi mezonlarga asosan 100 ballik tizim asosida butun sonlar bilan baholanadi. Referat himoyasi uchun har bir tinglovchiga 10-15 daqiqa vaqt beriladi.

Malakaviy ish (referat) himoyasi bo‘yicha to‘plangan ball belgilangan umumiy ballning 56 foizidan ortiq bo‘lganda tinglovchi “qoniqarli” baholangan deb

hisoblanadi. Umumiy ballning 55 foizi va undan kam ball olgan tinglovchiga 3 kun ichida qayta himoyaga kirishiga ruxsat beriladi.

Malakaviy ish (referat) himoyasida qoniqarsiz baho olgan tinglovchilar kurs yakuni bo‘yicha o‘tkaziladigan yakuniy nazorat imtihoniga kiritilmaydi.

VIII. O‘QUV DASTURINI O‘ZLASHTIRISH VA TA’LIM JARAYONLARINI TA’MINLASHGA MO‘LJALLANGAN O‘QUV VA METODIK MATERIALLAR

O‘quv jarayonini tashkil etish:

O‘quv jarayoniga zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, shuningdek, masofaviy ta’lim hamda o‘quv mashg‘ulotlarining interfaol “aqliy hujumlar”, “keys stadi”, “jamoa bo‘lib ishlash” hamda bilim va ko‘nikmalar berishning boshqa zamonaviy shakllari joriy etiladi.

O‘quv materiallari:

ma’ruza fondlari (shu jumladan, elektron shakldagi) va fan bo‘yicha o‘quv qo‘lanma, tarqatma materiallar;

multimedia materiallari (slaydlar, prezentatsiyalar va h.z).

O‘quv-metodik materiallar:

test (yoki nazorat savollari) yohud masofaviy topshiriqlar;

amaliy topshiriqlar (masalalar yoki kazus va h.z.).

O‘quv dasturini amalga oshirish uchun zarur texnik ta’minoti:

shaxsiy kompyuter – o‘qituvchining avtomatlashtirilgan ish joyi;

multimedia qurilmasi, ekran smart-televizor.

IX. YAKUNIY NAZORAT

O‘quv kursining barcha mavzulari bo‘yicha yakuniy nazorat test hamda suhbat shaklida o‘tkaziladi va baholanadi.

X. ASOSIY VA QO‘SHIMCHA O‘QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI ASARLARI:

Shavkat Mirziyoyev. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat`iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 592 b.

Shavkat Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 488 b.

Shavkat Mirziyoyev. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2018. – 508 b.

Shavkat Mirziyoyev. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2019. – 400 b.

Shavkat Mirziyoyev. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2020. – 452 b.

Shavkat Mirziyoyev. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent, “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. – 464 b.

NORMATIV-HUQUQIY HUJJATLAR VA BOSHQA ADABIYOTLAR:

O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: O‘zbekiston, 2023.

O‘zbekiston Respublikasining “Sud ekspertizasi to‘g‘risida”gi 2010-yil 1-iyun qonuni. / O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami. – Toshkent, 2010. – 22–son. – 173-m.

O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 24.10.2025-y., 03/25/1092/0976-son);

O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 26.09.2025-y., 03/25/1084/0874-son);

O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik-protsessual kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 20.10.2025-y., 03/25/1089/0953-son);

O‘zbekiston Respublikasining Ma’muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksi // O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 22.08.2025-y., 03/25/1083/0769-son);

O‘zbekiston Respublikasining Iqtisodiy protsessual kodeksi // Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 20.10.2025-y., 03/25/1089/0953-son);

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni. / O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017-y., 6-son, 70-m. (Ushbu Farmon “Xalq so‘zi” gazetasining 2017-yil 8-fevraldagi 28 (6722)-sonida e’lon qilingan);

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 17-yanvardagi “Sud-ekspertlik faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4125-son qarori / Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 19-yanvar 2019. 07/19/4125/2510-son;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 8-sentabrdagi “Sud-ekspertlik faoliyatini yanada takomillashtirish va sohaga zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 270-son qarori

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 13-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertizasi markazi faoliyatini yanada takomillashtirish hamda sud ekspertlarining malakasini oshirish tizimini tashkil qilish to‘g‘risida”gi 206-son Qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 20-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi

Respublika sud ekspertizasi markazi faoliyatini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi 338-son Qarori;

Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 20-fevraldagi “Nodavlat sud-ekspertiza sohasini tartibga soluvchi ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 73-son qarori.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Sud avtotexnika ekspertizasi. Mualliflar jamoasi (TDYU – Toshkent davlat yuridik universiteti). 2025-yil

2. Yo‘l-transport hodisasi ekspertizasi (ilmiy maqola to‘plami) Zulfiqorov A.A., Abdusalamov S.T. 2025-yil

3. Sudebnaya avtotexnicheskaya ekspertiza. Ch.2. // Pod red. V.A. Illarionova. – M., VNIISE, 1980.

4. Yo‘l-transport ekspertizasida transport vositalari tezligini baholash. Kupaysinov D.X., Habibullayev D.H., Nurmuhammedov J.S. 2022-yil

5. Transportno-trasologicheskaya ekspertiza po delam o dorojno transportnых proisshestviyax (diagnosticheskie issledovaniya), Vыpusk 1. // Metodicheskoe posobie dlya ekspertov, sledovateley i sudey. G.L.Granovskiy i dr., – M., 1988.

Internet saytlar va davriy nashrlar:

1. www.bilim.uz.

2. http:// lex.uz (O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi);